

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an — — — — — 40 Lei.
Pe jumătate de an — — — — — 20 Lei.

Apare odată la săptămână:
DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și județ Nr. 286.

Al doilea congres general preoțesc.

În proporțiile sale mult mai grandios și mai splendid s'a desfășurat acest congres, decât cel ținut în luna Februarie din anul curent. Cercurile conducătoare a-le preoțimei nu s'au putut mulțumi și în consecință n'au putut primi toată răspunderea pentru situația Bisericii ortodoxe române de „dominantă” numai pe hârtie, ci trebuiau precizate și cristalizate dezideratele noastre prin cari Biserica se crede viabilă. Imperioasă necesitate impunea deci preoțimei datori să-și spună rupt — ales cuvântul încă înainte de întrunirea corpurilor legiuitoare, ca să nu mai plutească un ecuvoc esplicat în defavorul nostru.

Președintele, Prea Cucernicia Sa Părintele *Dr. Popescu-Mălăiești*, într'o magistrală cuvântare de deschidere a spus motivele determinante pentru convocarea congresului, chemat să se ocupe afară de chestii de ordin sufletesc-pastoral și cu celea de ordin material, fiind o activitate pastorală mai pronunțată și mai avansată pendentă de cea din urmă. În mijlocul neajunsurilor de cari este copleșită preoțimea noastră, icoana zugrăvită de președinte a întristat inimile tuturor, pentru-că s'a constatat că o clasa de oameni mai neglijată și mai nesocotită ca preoțimea noastră nu este în țara aceasta. Într'adevăr rămâne neînțeleasă ostilitatea tuturor guvernelor în contra Bisericii noastre naționale carea, după cum ne dovedește istoria în cel mai lămurit mod, niciodată n'a pășit ostil contra intereselor superioare a-le Statului, ci coordonându-le a-le sale, mai mult a fost în slujba acestuia. La putere luminează Biserica ortodoxă nu s'a gândit nici când, ci a căutat să încălzească inimile pentru iubirea patriei căreia datori suntem să-i aducem chiar și suprema jertfă.

Înalt Prea Sfinția Sa Părintele Mitropolit-Primat, *Dr. Miron Cristea* nici când n'a fost mai categoric decât în ilustra cuvântare adresată congresului despre postulatele Bisericii și

a-le preoțimei. Hotărât, I. P. S. Sa dotat cu o vervă oratorică incomparabilă, robește sufletele, iar arsenalul de argumente, înmăganzate în luminata sa minte, amuțește pre aceia cari cu gânduri subversive ar căuta să trateze chestiile noastre bisericesti cari, bineînțeles, nu sunt numai ale noastre, ci și a-le țării întregi. Un mai fervent apărător al Bisericii și al ortodoxiei, precum și al preoțimii n'ar fi putut afla țara; nimeni n'ar fi putut reprezenta mai cu multă demnitate Biserica noastră, decât acest fiu al Transilvaniei trecut prin toate durerile neamului său; nimeni altul n'a avut mai calde dorințe pentru înălțarea Bisericii și a preoțimei sale, decât acest prelat crescut pe pământul pătimirilor noastre.

Intreg congresul ridicat în picioare, furtunos subliniază memorabila cuvântare carea ne-a vrăjit inimile.

Tot cu aceeaș dragoste este încunjurat și P. S. Sa *Vartolomeiu* episcopul Râmnicului Noului-Severin, dotat cu facultăți spirituale superioare, organizatorul preoțimei din dieceza sa într'o falangă cuceritoare. Acest chiriarch prin pilda sa de ne'ntreruptă și neobosită muncă este exemplul de model cum trebuie să-și închine preotul toată gândirea sa Bisericii și prin trânsa neamului său. Tipul fanaticului suggestiv te îndatorează la împlinirea apostolatului fără doar și poate, pentru-că din fața lui blândă citești firma convingere a credinții că mântuirea nu poate veni decât prin sacrificiul cu care este dator preotul Bisericii și neamului său.

Neuitată rămâne figura de prooroc a părintelui *Grigorie Pișculescu* (eminentul scriitor Galaction), care prin apelul său a electrizat congresul în măsură extraordinară, încât vr'o câteva minute s'a strâns 30.000 Lei pentru ziarul cotidian „Creștinul” care nu peste mult se va edita în capitala țării, menit să apere interesele Bisericii, a-le preoțimei noastre, a-le moralei atât de adânc zdruncinate mai ales prin publicațiuni înmorale cu intenții să coaboreze și să destrame întreaga viața noastră socială.

Cum în țară suntem 20.000 de preoți or-

todoxi, fie-care trebuie să se pătrundă de datorința ca să concurgă cu 1000 Lei la fondarea acestui ziar care reclamă un capital de cel puțin 7.000.000 Lei. În jurul acestui ziar se vor înrola celea mai selecte talente, dând lucrări de înaltă valoare, din cari zilnic va gustă preoțimea noastră, fortificându-se pentru apostolat, pentru patrioticele datorinți.

O simpatică figură este părintele *Cristescu*, directorul „Renașterii” dela Craiova, care cetindu-și lucrarea sa despre „sistematizarea activității extrabisericești a clerului”, a fermecat preoțimea din congres, încât în vr'o câteva minute s'au oferit mai multe mii de Lei pentru tipărirea acestei lucrări. Cu înfățișare modestă, totuș simpatică, sfinția sa, prin studiile sale completate la Paris, este înarmat cu vaste cunoștințe, scriind și vorbind o limbă fermecătoare. Este o podoabă a Bisericii noastre și avem speranțe că din condeiul lui vor ieși lucrări de mare valoare.

Punctul prim din program: „Cine are drept să administreze averea Bisericii?” l'a tratat părintele *Popescu-Moșoaia*, directorul dela revista „Crucea”. Profesor, director de seminar, este stăpân pe scris, excelent orator și un temeinic cunoscător al tuturor chestiilor bisericești. Lîmpede ca cristalul a apărat dreptul Bisericii ca ea singură prin organele sale să-și administreze averea, admitând controlul Statului, de care preoțimea nu se teme și nu are motive să se teamă, pentru-că superioara sa morală o scutește de ori-ce bănuiri și suspiciuni.

Punctul al treilea din program: „Cu situația materială actuală preotul poate fi apostolul Domnului?” l'a dezvoltat preotul *Georgescu* președintele dela „Ajutorul” o societate a preoților. Cu o rară competență a tratat aceeaș chestie arzătoare, cerând egalizarea dotației preoților, cu a profesorilor secundari.

Țin să amintesc, că congresului i-a premers sfânta liturgie cu chemarea Duhului Sfânt, iar deschiderea congresului a urmat în prea frumoasa sală dela „Fundatiunea Carol” sub prezidiul de onoare a Mitropolitului-Primat, fiind de față șapte episcopi, doamna princesă *Alexandrina Cantacuzino*, însuflețitul avocat al societății a femeilor ortodoxe române, *Tudor Popescu* și aproape o mie de preoți cu delegați din Transilvania, Bucovina și Basarabia.

A doua zi, continuându-să congresul în sala cercului profesorilor de pe bulevardul Elisabeta, am avut în mijlocul nostru pe noul ministru al artelor și cultelor, domnul *Alex. Lepădatu*, care a făcut importante declarațiuni priyitor la înălțarea prestigiului preoțimei

noastre prin ridicarea ei din neputințele materiale.

În a doua zi a congresului primăria capitalei a oferit delegaților preoțimei o bogată agapă în seminariul central, la care au luat parte arhiepiscopul *Gurie*, dl ministru *Lepădatu*, episcopii *Teculescu*, *Vartolomeiu*, *Cotlarciuc*, *Boroianu* decanul facultății teologice și toți delegații. S'au rostit cuvântări înălțătoare, din cari s'a desprins toată sollicitudinea chiriarchilor pentru soarta preoțimei, nu altcum și înalta bunăvoință a noului ministru.

Preoțimea din Transilvania a fost bineșor reprezentată, dar cată să recomandăm un mai viu interes pentru unificarea noastră sufletească, pentru-că preoțimea din vechiul regat este vrednică de toată dragostea noastră.

Sihastrul.

Cuvântarea

preotului IANCU ȘTEFĂNUȚ la deschiderea solemnă a congresului general preoțesc ținut în București.

În splendida sală din palatul „Fundatiunea Carol”, de față fiind I. P. S. S. Mitropolitul-Primat *Dr. Miron Cristea*, chiriarchii: *Roman Ciorogariu* al Orăzii-Mari, *Teculescu* inspector militar, *Vartolomeiu* al Râmnicului Noului-Severin, *Ivan* al Vadului și Feleacului, *Duma* al Argeșului, *Cotlarciuc* al Cetății-Albe, *Dr. Ispir* secretar general și *Brădiștean* director dela ministerul artelor și cultelor, precum și delegații din Bucovina și Transilvania, acești din urmă reprezentați prin protopresbiterii: *Dr. Ștefan Cioroian*, *Alexandru Muntean*, preoții: *Ștefan Meteș*, *Iancu Ștefănuț*, *Burac*, *Petru Nemeș*, *Octavian Tămășdan*, *Aurel Sebeșan*, nu altcum clerul din Muntenia și Moldova reprezentat prin protopresbiterii județelor și aproape de una mie de preoți, iar din public: princesa *Alexandrina Cantacuzino* și număroși intelectuali din toate straturile societății, — delegatul congresului din mitropolia transilvană, preotul *Iancu Ștefănuț* a rostit următoarea cuvântare furtunos subliniată de întreg congresul:

*Inalt Prea Sfinția Voastră!
Prea Sfințiilor Voastre!
Domnule Secretar General!
Ilustră Doamnă!
Prea Cucernice Părinte Președinte!
Onorat Congres!*

Mai cătră primăvară din anul acesta, am avut rara fericire să particip la primul congres general al preoțimei din întreaga țară și, ca deosebită atențiune pentru preoțimea din Transilvania, ales vice-președinte al congresului. Nu aveam nici un trecut literar pe terenul științei teologice, nici nu eram distins cu situații de vr'o apreciabilă importanță în ierarchia bisericească, toată activitatea mea s'a redus și se reduce la parochia în carea am fost chemat de obștea credincioșilor și la o viuă propagandă bisericească, culturală și patriotică din despărțământul protopopesc Arad al Asociației „Andrieu Șaguna“, în fruntea căruia am fost ales de preoțimea din întregul protopopiat. Neavând calități distincte, socotesc că prin alegerea smereniei mele a-ți onorat preoțimea din provincia mitropolitană transilvană.

Mărturisesc: am dus cu mine celea mai plăcute suveniri, pentru-că mi-s'a dat prilej să ascult ilustra cuvântare a I. P. S. Sale dela deschiderea congresului, cuvântare din care transpiră nu numai genialitatea gândirii de o înaltă concepție, ci totodată dragostea I. P. Sfințitului și viul interes pentru viitoriul și progresul preoțimii Bisericii noastre dreptmăritoare. Frapantă impresie a lăsat aceasta cuvântare în inimile noastre a tuturor prin frumsețea ei, dar tot atunci adânci regrete, pentru-că ea a aruncat o clară lumină asupra deplorablei, de tot deplorablei stări în care se sbate aceasta preoțime în urma neajunsurilor, de cari este coplesită, fără ca acestea dovedite și plauzibile neajunsuri să provoace un mai viu interes al factorilor de cădere.

Într'adevăr rămâne ne'nțeleasă aceasta atitudine, când istoria lămurit ne dovedește că preoțimea acestei Biserici a străjuit credincioasă la leagănul neamului nostru. Poate: nu e destul de saturată de știință, ori e demodată, dar trebuie să recunoaștem că cu toate acestea ea e încă stăpână pe suflete, pentru-că e ruptă din sufletul poporului nostru și în inimile ei bat aceleași dorințe ca în a-le fiilor ei credincioși.

Fără credință, fără Dumnezeu și fără acești blânzi apostoli ai credinței, toate ordonanțele, celea mai severe legi rămân în fruc-

tuoașe și fără rezultatele așteptate, pentru-că pacea evangelică în inimile oamenilor o pot readuce numai poruncile divine transplantate prin acești smeriți și nepretențioși apostoli ai credinței.

E supremul moment aci, ca aceasta preoțime să fie ridicată prin toate mijloacele posibile din neputința sufletească și materială — căci, bine înțeles, ori-ce mea culpa mai târziu, va fi cu totulul zădarnică. Cu fărîmăturile săracului Lazăr din evangelia și noi vom muri...!

Excelența Sa, Domnul Ministru, cu o rară elocință, apreciată după cuviință, a căutat să ne convingă despre toată înalta sa bunăvoință, despre carea nu ne îndoim nici acum și câtă s'o onorăm, pentru-că suntem convinși că în aceasta inimă se ascund nobile sentimente pentru slujitorii altarelor neamului nostru.

Cu toate acestea cu mult regret trebuie să constatăm, că independent de voința domnului ministru al cultelor, alți factori ne țin în mână soarta, aș putea zice: alți factori ne țin în oarbă sărăcie atunci când enorma scumpețe din zi în zi merge progresiv; atunci când ne lipsește după masă pânea noastră cea de toate zilele; atunci când pentru cartea și îmbrăcarea copiilor noștri suntem siliți să rupem și cel din urmă ban, rămânând noi și soțiile noastre goi, flămânzi, îmbrăcați în zdrențe și desconsiderați de lumea toată.

Dacă cu toate acestea preoțimea noastră caută să îplinească cu sfințenie și mai departe datorința sa pastorală, națională și patriotică, aceasta se datorează prețiosului sprijin acordat de luminații noștri episcopi eparhiali; dacă nu succumbăm sub greutatea materiale zilnice, până când alții peste noapte realizează câștiguri fantastice, aceasta se poate atribui tăriei de granit a credinței noastre și nobilei încurajări însuflată de doamnele din înalta societate ortodoxă română. Ilustra doamnă princesă *Alexandrina Cantacuzino* are merite neprețioase pentru stimularea energiilor sufletești a-le preoțimei noastre, care stimul izvorește, ca apa cristalină, din stâncile prăpăstioase din înălțimile munților, — înaltul și nobilul ei indemn din curată și nefățărîtă credință cătră Biserica strămoșească și cătră smeriții ei slujitori.

Cine vrea să se convingă despre acestea constatări și adevăruri cari nu sunt de loc esagerate, coborând în satele noastre, va vedea pe preotul nostru cu fruntea înorată și încrețită de grija zilei de mâine, pe preotesele noastre cu mâinile crispate de truda ne'nteruptă a zilelor, pe fetițele noastre îngândurate

de un viitor fără perspective de mai bine, iar pe băieții noștri rămași acasă dela carte, că recursele părinților sunt secătuite în urma prăpastiei deschisă de desagregarea generală, ca urmare naturală a decadenței morale.

Preoțimea noastră, ca factori de ordine și armonie, și de aci înainte va căuta să-și împlinescă petriotică sa datorință, dar nu poate să nu-și ridice vocea pentr'un sprijin moral și material în măsură să înlăture neajunsurile cari stânjenesc activitatea ei închinată și consacrată binelui Patriei!

Salut congresul în numele preoțimei din Transilvania cu doririle unui succes cât mai apropiat!

Raportor.

O soluționare.

În congresul preoțimei din întreaga provincia metropolitană transilvană, ținut în orașul nostru Arad, s'a discutat și normalizarea activității pastorale în cadrele statutelor și regulamentelor Asociației. Preotul *Iancu Ștefănuț* animat pentru o activitate pastorală cât mai rodnică, a înaintat comitetului central o propunere frumos motivată, accentuând că apostolatul este o datorință primordială a preotului, mai vărtos în aceste zile când toată temeliea moralei este clătinată în urma deschilibrului ce stăpânește sufletele și întreaga noastră viață socială. Comunicăm aceasta propunere, din carea transpiră dragoste pentru apostolat, pentru chemarea nobilă a preotului dator a pregăti mântuirea sufletească a păstoriiților și a vărsa cu profuziune lumină în sufletele insetate de cunoștință:

Onorat Congres!

Fără pretenția de a prezenta Onoratului Congres vre-un operat de vr'o importanță teologică, vin să descopăr din viața noastră bisericească unele defecțiuni, pentru sanarea cărora dacă nu se vor lua măsuri, sau sancțiuni remediate, toată organizația clerului din mitropolie în Asociația „*Andrieu Șaguna*“, răsărită dintr'o minte luminată, întocmai ca o frumoasă Minervă din coapza zeului Iupiter, — toată aceasta organizație va rămânea un platonism infructuos, și dacă nu vom căuta remediarea imperativului categoric că preotul este dator a împlini apostolatul, atunci nu vom putea scoate inerția din avântul cu care este dator preotul Bisericii și neamului său.

Cu câțiva ani înainte de cataclizmul mon-

dial, glasuri se ridicau din rândurile preoțimei pentru o organizare a preoțimei, carea în cadrele statutului organic și a-le conferințelor preoțești n'avea puțința pentru manifestațiuni de propagandă bisericească-culturală în măsura dorită de aceasta preoțime. Eră aceasta o dorință, la unii pentru a normaliza o linie de conduită în sens altruist, iar la alții pentru apărarea intereselor speciale a-le preoțimei, chiar și față de autoritățile noastre bisericești. Acest spirit de controversă, fatal pentru disciplina preoțimei, a cărei preocupări esențial se deosebesc de toate ramurile de activitate profană, — a înstrăinat pre mulți dintre aceia cari cu scrisul și cu cuvântul au stimulat opinia publică pentru organizare, menită după directiva dintr'un organ de publicitate, să iasă un contra-punct, o autoritate care să-și impună voința autorității legale a Bisericii. Cu acest spirit nu s'a putut împăca preoțimea, și elementele de valoare, ca factori de ordine și armonie, au revocat încrederea dată inițiatorilor cu atât mai vărtos, că aceștia ideilor, planurilor și proiectelor n'au fost în stare să le deie o formă consistentă.

Catastrofa ca din senin a amuțit toate glasurile și preoțimea noastră în aceste timpuri grele a uitat de interesele sale speciale, angajându-se mai mult să aducă alinare sufletelor și balsam vindecător peste ranele adânci și dureroase a-le fiilor neamului. Am pus la o parte toate interesele noastre materiale, am îndurat toate neajunsurile ce omenește se pot suporta, nu ni-a fost teamă nici de temniță, pentru-că în sufletele noastre trăia convingerea, că dreptatea divină, propagată cu atâta credință de noi înșine, nu poate să nu vină. Aceasta tărie a credinței noastre fermeca sufletele încredințate noavă și sermaneale suflete, atrase de visurile părute bimerice, uitau de suferințele lor: dispariția părinților și fiilor iubiți mutilați de obuze și granate în tranșeele dela toate fronturile. Aceasta conduită au avut-o preoțimea noastră constientă de datorința sa pastorală și națională în timpul ciasurilor de suferință și jertfă a neamului. Mulți dintre noi dorm somnul de veci, alături de fiii neamului, în celea morminte, alții mulți aici acasă întemnițați, torturați și exterminați împreună cu familiile lor, dar toți au suferit martiriul cu credința nemărturisită pe buze, că ideea și înfăptuirea unității neamului, aceasta dreptate divină, rezervată neamului românesc, nu poate să întârzie, nu poate să nu vină.

Și ea a venit. Șoimii de peste Carpați viori au sburat preste înălțimile cari ca un părete blestemat ne despărțeau de secolii de

frații noștri de un sânge și de o lege. O, acelea clipe, acelea ceasuri de supremă fericire neșterse rămân și vor rămânea în inimile noastre și a-le fiilor noștri! Am uitat suferințele noastre indurate în inimi și în temnițe, am uitat morții noștri și frații noștri pe ai lor, pentru ziua Invierii Neamului!

Au urmat zile de glorie și faima neamului românesc pe aripi de vânt a fost purtată în lumea toată!

În acest timp un modest și credincios fiu al Bisericii și al neamului său, în taina sufletului său concepea un magnific plan pentru rolul preoției Bisericii noastre dreptmăritoare, rol ce neapărat trebuia aplicat după catastrofa ce a trosnit din temelii tot edificiul credinței și a moralei. Cu drept cuvânt a cerut pe seama slujitorilor altarelor parte la reconstituirea ordinii în stat, pentru-că pacea evanghelică în inimile și sufletele oamenilor, după experiențele atât de clar probante chiar în zilele noastre, nici ordonantele, nici celea mai severe legi n'o pot readuce, decât numai poruncile divine transplantate în inimile oamenilor de acești blânzi și nepretențioși apostoli ai credinței.

Ca odinioară cronicarii și istoricii noștri cu cărțile în desagi, descoperind și desgro-pând nobila noastră origine, întocmai modestul profesor dela Institutul teologic din Sibiu poartă cuvântul între toată suflarea românească și cheamă preoția pentru desrobirea sufletească a fiilor neamului, robiți de străine învătățuri și de străine porunci. Electrizați am rămas toți de glasul blând, de spiritul ce domina în cuvintele calde de chemare, de patriotizmul luminat sensibil pentru evenimentele cari inevitabil urmau să se desfășure, de argumentele înălțătoare că preoția are patriotică datorință să se înroleze la marea operă a reclădirii statului, cu drept cuvânt ieșit învingător din uriașele lupte, dar cu toate acestea istovit de puteri și, mai ales, bolnav sufletește.

Cine dintre noi nu s'a înrolat de bună voie? Cine nu s'a cutremurat de fiorul dulce al datorinței? Cine n'a promis în taina sufletului său, că cu sfințenie își va ținea angajamentele și cu toată ardoarea acestui suflet va lucra din reputeri, ca să vedem iarăș împărăția lui Dumnezeu coborâtă în inimile oamenilor, contribuind în felul acesta la reconstruirea statului, incontestabil operă patriotică?!

Anul urmat după congresul, în care s'au primit cu nespusă însuflețire statutele, ni-a adus vești minunate, că preoția noastră în cadrele acestor statute, în cercurile religioase, ca odinioară apostolul Petru, a robit sufletele și c'un elan mareț se avânta în împlinirea

apostolatului. Ca din pământ au răsărit căminurile culturale, bibliotecile parohiale, monumentele eroilor satelor ridicate din ofrandele credincioșilor, ca tot atâtea dovezi și mărturii substanțiale a puterii cuvântului rostit de purtătorii idealurilor neamului.

Preotul nostru, animat de exuberantă inspirație, ca un anatomist al sufletului, înzestrat cu facultăți de analiză, necondiționat va fi constatat reflexiunile acestor prestații și va fi observat schimbarea produsă în inimile credincioșilor doritori de mângâiere și înălțare sufletească în aceste zile când materializarea vieții noastre fără nici o deferență o inaugurează chiar oameni de o pretinsă cultură, în fond înse lipsiți de ori-ce ideal moral și patriotic.

A fost aceasta însuflețire pentru apostolat, pentru o activitate pastorală mai rodnică și mai avansată, dar cu regret a trebuit să constatăm, că nu toți preoții sunt pătrunși de importanța unei asemenea activități, ci trec la ordinea zilei impasibili, crezând că acestea sunt obligamente a căror neîmplinire nu constituie nici un delict și, prin urmare, pot rămânea mai departe inactivi, că represalii nu vor urma, cel puțin în statute nu sunt prevăzute. Lumea în jur acționează, dar pre aceștia nu-i putem trezi din somnolența lor, ori prefer să se angajeze în ocupațiuni laterale cari aduc foloase materiale. De sine înțeles că activitatea acestora rămâne infructuoasă chiar în satele lor, moralitatea scăzută și vieța culturală inapoiată, făcându-se stăpână pe suflete neștiința și ignoranța.

Față de aceștia va rămânea Onoratul Congres la o resemnare stoică, ori având la mână cu concursul autorităților diecezane toate mijloacele represive, chiar și acelea cari ating sensibilitatea în cel mai înalt grad, — rămâne ca Onoratul Congres să se pronunțe, pentru-că, bine-înțeles, nimeni nu dorește ca activitatea noastră pastorală și preste tot Asociația noastră, sinteza preocupărilor noastre, ilustra inițiativă a Înalt Prea Sfinției Sale să rămână numai o — parodie.

„Indrăzniți numai — a zis Mântuitorul Hristos apostolilor săi — că eu am biruit lumea“.

Onoratul Congres va trebui să biruiască, blând zis, pe cei — nelucrători!

*

Deși soluția n'a fost admisă cu sancțiunile propuse, în definitiv s'a primit propunerea comitetului central ca acest comitet să fie însărcinat cu redactarea unui normativ cu sancțiuni morale și materiale pentru acei membrii

ai Asociației, cari preoția o consideră de plat-formă numai, pentru a-și asigura subsistența, lipsiți total de o morală austeră.

Spirite ponderate vor află just, că oricare organizație nu poate garanta numai drepturi, ci inerent urmează că sunt și datorințe a căror neîmplinire fără considerare trebuiesc flagelate.

Raportor.

† Visarion Damian.

Dela Sf. Mănăstire H-Bodrog am primit vestea tristă, că ieromonahul *Visarion Damian*, a încetat din viață în mod subit, Duminecă în 5/18 Noiembrie. Ne-a surprins dureros aceasta veste, căci îl știam pe defunctul în plină sănătate și numai nainte cu câteva zile vorbisem cu el. Părintele Damian care avea o fire blândă și bună — adevărat tip de călugăr — a succumbat la vârsta abia de 39 ani.

Defunctul era un naționalist înflăcărat, și citea cu mare plăcere. Redactorul acestui organ a petrecut cu dânsul multe clipe plăcute în biblioteca Seminarului și împreună au redactat telegrama de aderență trimisă dlui Vaida, când a fost scos cu forța din parlamentul ungar.

Părintele Visarion Damian a fost fiul vestitului protopop Vasile Damian din Brad.

Îl deplâng: Mama sa neconzolată, patru surori, doi frați, cumnatul său, actualul protopop de Brad pâr. Pizo și alte rudeni.

Bunul Dumnezeu să-l așeze în corturile dreptilor.

INFORMAȚIUNI.

Investire. Episcop al Argeșului a fost investit din partea M. S. Regelui, în 7 Nov. a. c. P. S. Sa părintele Nichita Dumă, fost protopop în Reghiu.

Pentru postul de Arhieru-vicar, la episcopia din Constanța, sunt candidați I. P. C. Sa pâr. arhimandrit Iuliu Scriban, Gherontie Nicolau și preotul Cezar Popescu.

Recăsătoria preoților văduvi. Sfântul Sinod al bisericii ortodoxe române a admis în principiu recăsătoria preoților văduvi. Acest drept se va da cu unele restricții.

† **Necrolog.** Corpul profesoral dela Liceul românesc „Andrei Șaguna” din Brașov, cu inima întristată de adâncă durere, aduce la cunoștința tuturor amicilor, colegilor și cunoșcuților, că emeritul său membru *Ipolit Ilasievici* fost director și profesor liceal, s'a mutat la cele eterne în noaptea de 16 spre 17 Noiembrie a. c. în etate de 88 ani, în anul al 14. al binemerității sale retrageri în pensiuine, urmată după un serviciu de 40 de ani ca profesor, fiind mai mulți ani și director; funcțiuni pe care fericitul

nostru coleg le-a îndeplinit cu o rară abnegațiune și cu un devotament exemplar în folosul învățământului și al școlăii noastre.

Rămășițele pământești ale neuitatului nostru coleg se vor depune spre eternă odihnă, din sala festivă a liceului „Andrei Șaguna”, Luni, în 19 Noiembrie 1923 la ora 4 p. m. în cimitirul Bisericii Sf. Nicolae din Scheiu.

Fie-i țărâna ușoară și amintirea lui în veci neuitată!

Brașov, în 17 Noiembrie 1923.

Corpul profesoral dela Liceul „Andrei Șaguna” din Brașov.

Mulțămită publică. Comuna bisericească ortodoxă din Izvin, din prilejul cumpărării celor trei clopote, cu cari s'a înzestrat sf. biserică, a apelat la sentimentul de jertfă al credincioșilor. Parohienii au răspuns, fără zăbavă plătind fiecare suma ce-le era impusă. — Cinstea lor!

Peste acestea impuneri au mai dăruit:

Eva Oproane Butu Lei 6000, (adeca șase mii). *Ana Beche* a lui Muru Lei 25, *Ana Beche* a lui Benga Lei 20, *Ana Flueraș* a lui Moș Toma Lei 30 Subsemnatul: venitul tasului de mir. În numele și reprezentanța comunei bisericești, aduc mulțămită dăruitorilor!

Tot cu aceasta ocaziune inserez cu recunoștință și numele credincioșilor:

Văd. Ana Cheria a lui Hoaitână, care a dăruit o îmbrăcăminte pentru sf. prestol în preț de 1000, (una mie Lei) și *Eva Oproane*, care a dăruit o perdea de catifea pentru ușile împărătești în preț de 1000 adeca una mie Lei.

Izvin, la 2/15 Oct. 1923.

Melentie Șora, paroh ortodox.

CONCURSE.

Pentru îndeplinirea parohiei **Șiștaroveț**, protopresbiterului Lipovei, devenită vacantă prin decedarea parohului Moise Suricescu conform ordinului consist. No. 3588/923 se publică din nou concurs cu termen **30 de zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Venitele parohiei sunt: 1. Un intravilan cu un techin. 2. Una sesiune parohială în estensiune de 30 jugh. 3. Birul legal și 4. Stolele legale. 5. Intregirea dotației preoțești dela stat. 6. Casă parohială nefiind Comuna bisericească se va îngriji de locuință pentru preot până la zidirea casei parohiale.

Din venitul parohial jumătate până la 6 August 1924 vor compete văduvei preotese Suricescu, suportând în aceeaș proporție și sarcinile de dări.

Alesul are să predice cel puțin de două ori pe lună, să supoarte toate dările după venitul parohial și să catihieze la școalele primare din loc.

Parohia e de clasa a II, deci reflectanții au să dovedească că posedă cvalificațiunea corespunzătoare și să se prezinte în sf. biserică din Șiștaroveț în termenul concursual în vreo Duminecă ori serbătoare spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratorie observând strict dispozițiunile Ș-lui 33 din Reg. pentru parohii.

Recursele ajustate cu documentele recerute și atestat despre eventualul serviciu prestat se vor înainta

P. On. oficiu protopopesc ort. rom. din Lipova în termenul concursual.

Cei din altă dieceză au să dovedească că posed binecuvântarea P. S. Sale Dlui Episcop diecezan spre a putea recurge.

Șiștaroveț, din ședința Comitetului parohial ort. român, ținută la 3/16 August 1923.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Fabriciu Mănuila* protopop.

—□—

3—3

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. I. din **Alioș**, protopopiatul Vinga, se publică din nou concurs cu termen de **30 zile**, dela prima apariție în „Biserica și Școala“.

Beneficiul este următorul:

1. Una sesiune parohială în estensiune de 30 jugh.
2. Un intravilan de 1 jugh.
3. Birul legal.
4. Stolele legale.
5. Întregirea dotației preoțești dela stat.
6. Casa parohială fiind deteriorată, comitetul parohial a luat angajamentul de a o renova. Până atunci parohului ales i se va asigura locuință într'un despărțământ al școlii confesionale.

Alesul va predica totdeauna când îi va fi rândul în serviciu, se va îngriji de văruirea pe dinnăuntru a casei parohiale, va suporta dările după beneficiul din parohie, va avea să catihizeze la școlile din loc și va fi îndatorat a ceda până la 7/20 IV. 1924 jumătate din întreg beneficiul parohiei văduvei, preotese **Țiucra**.

Recursele adresate Comitetului parohial din **Alioș**, se vor înainta în termenul concursual oficiului protopopesc din Vinga. Iar reflectanții au să se prezinte în sf. biserică ort. română din **Alioș** spre a se face cunoscuți poporului.

Cei din altă dieceză vor cere binecuvântarea P. S. Sale Dlui Episcop diecezan spre a putea recurge.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Dr. P. Țiucra*, protopop.

—□—

3—3

Pentru întregirea vacantului post de preot din parohia de cl. III. **Dobrești**, tractul Belinț, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Usufructul sesiei parohiale, constătătoare parte din pământ arător, parte fânaț.
2. Intravilanul parohial de $\frac{3}{4}$ jugăr.
3. Stolele legale.
4. Întregirea dela stat și
5. Ca locuință parohială se dă școala, care are 2 camere, bucătărie și camară. Viitorul preot are să supoarte toate sarcinile publice după sesie și după intravilanul parohial.

De asemenea să deobligă, ca fără altă remunerație, să catihizeze școlarii ort. rom. din parohie.

Reflectanții au să-și înainteze petițiile concursuale instruate conform concluzului Sinod. eparh. Nr. 84/1910, Comitetului parohial, pe calea oficiului protopresbiteral ort. rom. din Belinț, având a se prezenta într'o Duminică ori într'o sărbătoare în sf. biserică din **Dobrești**, spre a-și arăta desteritatea în cântare și în tipic, eventual în slujire și în oratorie.

Intrucât concurenții sunt din alte dieceze, trebuie să se prezenteze P. S. D. Episcop diecezan, spre ale da binecuvântare să poată reflecta la această parohie.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Cherasim Sârbu*, protopresbiter.

—□—

2—3

Pentru întregirea postului de preot din parohia de cl. III. **Ohabalungă**, din tractul Belințului, să publică concurs cu termen de **30 zile**, dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Usufructul sesiei parohiale de 32 jugăre, camassate.
2. Intravilan de $\frac{1}{2}$ jugăr.
3. Bir preoțesc, o spene cucuruz de fiecare familie.
4. Stolele legale și
5. Întregirea dela stat.

Reflectanții la acest post au să-și aștearnă petițiile concursuale, instruate amăsurat regulamentelor în vigoare, Comitetului parohial, pe calea oficiului protopresbiteral ort. rom. din Belinț și sunt poștiți a se prezenta în termenul concursual, într'o Duminică sau într'o sărbătoare, în sf. biserică din **Ohabalungă**, spre a-și arăta desteritatea în cântare și în tipic, eventual în slujire și în oratorie.

Alesul are să supoarte toate sarcinile publice după sesiune și după intravilan.

Intrucât reflectanții sunt din altă dieceză trebuie să se prezenteze P. S. D. Episcop diecezan, spre a li se da binecuvântare, ca să poată concura la această parohie.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu*, protopresbiter.

—□—

2—3

Pentru întregirea postului de preot din parohia de cl. II. **Checheș**, tractul Belinț, se escrie concurs cu termen de **30 zile**, dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Usufructul unei sesiuni parohiale, pământ parte arător, parte fânaț.
2. Birul parohial: 15 litri bucate, parte grâu . parte cucuruz, dela fiecare casă.
3. Stolele legale.
4. Întregire de dotație dela stat și

5. Folosirea casei fundației T. Pap, pentru care alesul va plăti chiria, care o va statori Ven. Consistor diecezan.

Intrucât nu se vor prezenta concurenții cu cvalificație de cl. II. se admit și de cei cu cvalificație de clasa a III-a.

Alesul e obligat să catihizeze la școala confes. din loc fără altă remunerațiune și a plăti dările publice după sesiune.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și adreseze petițiile concursuale, instruate în regulă, Comitetul parohial, pe calea oficiului protopresbiterial ortodox român din Belinț și sunt poftiți a se prezenta într'o Duminecă ori într'o sârbătoare, în sf. biserică din Checheș, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, eventual în slujire și în oratorie.

Nainte de acestea sunt datori să se prezenteze protop. tractual spre a-și dovedi, că au cvalificația prescrisă, și întrucât sunt din altă dieceză, P. S. D. Episcop diecezan, spre a cere binecuvântare, ca să poată concura la această parohie.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu*, protopresbiter.

—□—

2—3

În baza ordinului consistorial Nr. 2979/1923 se scrie concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Biserica și Școala“, pentru vacantul post de preot din parohia de cl. III. *Lăpușnic*, tractul Belințului.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Usufructul sesiunii parohiale în estenziunea ei de azi, care e pământ parte arător, parte fânaț.
2. Birul preoțesc dela fiecare familie o spene de bucate.
3. Stolele legale.
4. Intregirea dela stat.

Nefiind învățător în comună, se pune la dispoziția alesului școala confesională ca locuință, până la alte dispoziții, eventual poate să ocupe și postul de învățător.

Doritorii de a ocupa acest post, au să trimită petițiile lor concursuale, instruate conform legilor în vigoare, Comitetul parohial din *Lăpușnic*, pe calea oficiului protopresbiterial ort. rom. din *Belinț*, și sunt poftiți a se prezenta în termenul concursual într'o Duminecă sau într'o sârbătoare, în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, eventual în slujire și în oratorie.

Alesul are să plătiască toate sarcinile publice după sesie, să predice cel puțin de două ori la lună și să catihizeze elevii dela școala din loc.

Intrucât reflectanții sunt din altă dieceză, trebuie să se prezenteze P. S. D. Episcop diecezan, spre a le da binecuvântare ca să poată concura la această parohie.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu*, protopresbiter.

—□—

2—3

Pentru întregirea parohiei vacante din comuna *Firighaz*, protopopiatul *Vinga*, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Biserica și Școala“.

Venitele sunt: 1. Una sesiune parohială în estenziunea ei de azi, parte arător parte fânaț. 2. Casă parohială cu intravilan. 3. 1/2 sesiune pământ ca recumpărare de bir preoțesc, cum a fost și în trecut. 4. Stolele legale. 5. Intregirea dotației preoțești dela Stat.

Preotul ales va solvi toate dările publice după întreg beneficiul din parohie, va predica cel puțin de două ori la lună și va catihiza la școala din loc fără altă remunerație din partea parohiei.

Casa parohială reclamă renovare radicală, care se va și efectui în anul acesta.

Parohia e de cl. I., la candidare se admit însă și recurenți cu cvalificațiune de cl. II., dacă nu se află nici un reflectant de clasa primă.

Recursele ajustate cu documentele necesare conform Regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parohial din *Firighaz*, se vor înainta în termenul concursual oficiului protop. din *Vinga*, iar recurenții se vor prezenta în cutare Duminecă, ori sârbătoare în sf. biserică din *Firighaz* spre a se face cunoscuți poporului.

Dat în șed. Comitetului paroh. din *Firighaz* ținută la 8/21 Octomvre 1923.

În conțelegere cu: *Dr. P. Tiacra*, protopop.

—□—

1—3

Pentru întregirea vacantului post de preot din parohia de cl. a III *Brestovăț*, tractul *Belinț* se scrie concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în *Biserica și Școala*.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. O sesie parohială constatătoare din 27 jugăre, 660⁰⁰, parte arător, parte fânaț.
2. Locuință parohială cu 3 camere, bucătărie, cămară, pivniță, apoi supraedificate economice și intravilan de 400⁰⁰, lângă locuință.
3. Birul legal dela 40 numere de case.
4. Stolele legale și
5. Intregirea dela stat.

Reflectanții la acest post sunt poftiți a-și așterne petițiile concursuale instruate cu documentele prescise, între cari și atestat despre eventualul serviciu de până acum, comitetului parohial, pe calea oficiului protopresbiterial ortodox român din *Belinț*, județul *Timiș*, și a se prezenta în termenul concursual în sf. biserică din *Brestovăț*, spre a-și arăta desteritatea în cântare și-n tipic, respective în slujire și în oratorie.

Sarcinile publice după sesie, grădină și locuință le poartă alesul.

Nainte de a se prezenta în parohie, trebuie să meargă la șeful tractual să dovedească, că posedă cvalificația concursuală, și dacă sunt din altă dieceză, la Prea S. D. Episcop diecezan, spre a cere binecuvântare, ca să poată concura la această parohie.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu*, protopresbiter.

1—3

Redactor responsabil: *SIMION STANA* asesor consistorial

Censurat: Censura presbi.